

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

În noul an de școală.

Ca mâne vor să se deschidă earăși școalele noastre populare, și părinții români vor începe a-și trimite earăși copii într'insele, ca să învețe carte.

Mulți oameni din poporul nostru însă își trimit copiii la școală, numai fiindcă știu că legea îi silește la asta, și că de nu-i vor trimite, vor avea plătească pedepse pentru lipsiri. De n'ar fi sila, din 50 de copii câți aflăm în cutare școală, abia ai vedea poate 15-20. Ear' aci se împlinește asemănarea care oarecine a făcut-o între copii și popor. Copilului adesea trebuie să-i faci binele cu sila, să-l îndemni la cutare lucru bun, ori să-l oprești dela cutare lucru rău, cu puterea, că de nu, va face chiar dimpotrivă, și numai într'un târziu va băga de seamă că rău a făcut.

Așa și poporul nostru în punctul învățătorei. El o nesocotește prea tare, cât a fost lipsă să se facă legi, cari să-l silească a-și da copiii la școală, și așa cu sila să-i facă binele, pe care îl dobândesc popoarele prin carte, prin știință, și anume cu atât mai mult bine, cu cât mai de multă carte au avut parte!

Dar' precum ori-ce lucru făcut de silă, nu e trainic, nu e cu temei, așa și învățătura pe care copiii nostri 'și-o câștigă siliți, și nu din a lor curată trageră de inimă.

Un părinte care nu prețuiește școala într'un nimic, nu va da răgaz copilului cât e pe-acasă, să învețe ce are lecție, ci îl va pune numai la lucrul său prin

casă ori prin curte, și la vremea școlii îl va lua necăjit dela lucru minându-l la școală, mai trăgându-i acesteia și câte-o înjurătură, pentru-că-i împedecă băiatul dela cutare lucru! Băiatul unui atare părinte va băga și el de seamă că școala este pentru el și pentru părinții săi numai un canon, un rău, o pedecă, și în chip firese se va naște și în sufletul lui un fel de ură pentru școală, și va merge acolo de frică, va învăța ce va învăța tot de frică, ear' după-ce a scăpat de școală, aruncă carte și condeiu și tăbliță în foc, și chiule că acum e — slobod eară! La un atare băiat nu-i rămâne apoi nimic în cap și în câțiva ani e earăși așa ca și cum nici-când n'ar fi învățat o iotă!

Și aici zace răul cel mare, pe care am dori ca poporul nostru să-l înțeleagă odată că e rău, și să înceapă a judeca cu totul altfel lucrul: să înțeleagă că școala nu e un canon, ci e o binefacere, o binecuvântare a lui Dumnezeu pentru om, căci nenumărate sunt foloasele ce se revarsă peste acela care a știut prețului cartea și a învățat cu toată inima și după eșirea din anii școlii nu 'și-a svirlit cărțile în foc, ci 'și-a mai luat altele nouă și a învățat mai departe! Știința din capul meu nu-mi cere de mâncare, ci-mă ajută să vedă toate lucrurile din lume mai luminos decât cel fără știință, mă ajută să pot ceti o foaie bună care mă luminează zilnic într-o privință și alta, să cetesc o carte cu bune povești economice, ca să învăț a scoate mai bune foloase din economia mea, să știu și eu ce mai e prin cea lume și țeară, scurt: să fiu mai trezit la cap ca cel-ce nu știe carte.

Dar' la această adevărată prețuire a învățătorei, nu va ajunge băiatul care va auzi pe tatăl său și pe mamă-sa numai injurând la școală ca la o harpie rea! Ci o va prețui așa cum se cade băiatul, al cărui tată și mamă după-ce a venit el dela școală, îl va întreba cu dragoste că ce lucru nou, ce învățatură bună a primit astăzi, ce lecție are, și că își știe ori nu lecția? și îl va mîna cu iubire să o învețe, că de el va fi bine de va învăța bine și mult, și la clasul școlii îl va mîna cu bunete la școală, dându-i curaj și indemn cătră dînsa, ear' după-ce a scăpat de școală îi va cere, să învețe acum de sine mai departe, de prin cărți și de prin foi.

Și unde părinții cuminte așa se vor purta cu copiii lor și așa-i vor povătuși, acolo se va și vedea cu ochii înflorirea poporului în toate privințele. Va sporii acel popor în bogăția sa și va ști să însuflească respect străinilor, slujbașilor, și tuturor, fără a mai putea fi batjocorit așa fără inimă, așa rușinos, cum altfel e batjocorit de ori-ce tras-împins de nădrăgar de prin cele cancelării!

Înțelegeți, părinți români, aceste îndemnuri ce din curată iubire pentru poporul nostru vi-le dăm aci, și propoveduiți și altora cari nu știu ceti, aceste cuvinte ale noastre, — și deschizându-se de nou școalele, trimiteți copiii într'insele nesiliți, nesuperați pe școală, ci iubindu-o pe ea și îndemnându-i și pe ei să o iubească, ca pe o binefacătoare a lor, și atunci cu mai multă nădejde vom putea privi și noi la zilele ce vor urma peste noi și peste rămășițele noastre.

FOIȚA.

Toderică.

Poveste de Constantin Negruzzi.
(Urmare și fine).

— Dacă-i vorba numai pentru atîta, — a zis Moartea, bucuroasă. Și se sui în per ca să culeagă o pară, dar' când vrî să se coboare, nu putu nici-decum, pentru-că Toderică așa voia.

Ah! Toderică, m'ai înșelat! — strigă. Ved că sînt în puterea ta. Dă-mi drumul, și 'ți-oiu mai da zece ani de viață.

— Zece ani! mare treabă! — zise Toderică; — de n'ai poftă să putrezești în copac, draguță, trebuie să fii mai darnică.

— 'Ți-oiu da douăzeci.

— Mă iei în ris.

— 'Ți-oiu da treizeci.

— Încă mai ai mult pînă 'mi-i ajunge cu tîrgul.

— Ce, pîrdalnicu! Vrei să trăiești o sută de ani?

— Tocmai acum ai nimerit, iubito.

— Toderică, n'ai minte.

— Poate; dar' mi-e drag a trăi.

— Fie o sută de ani, — zise Moartea.

Îndată putu să se coboare, și luându-și rămas bun dela omul nostru, se duse cu coasa de-a umere.

Cum purcase ea, Toderică se trezi deservit sănătos, și începî o nouă viață, avînd puterea junetei și cercarea bătrîneții. Tot ce am putut afla de traiul lui acesta, este că a urmat ca și întăiu a-și împlini toate poftele, mai ales cele trupesti, făcînd bine când găsea prilej, dar' fără să gîndească la mîntuirea sufletului său ca și mai înainte.

Sfîrșindu-se acei o sută de ani Moartea a venit earăși. — Gata ești? — l-a întrebat.

— Am trimis — să-mi cheme duhovnicul, — răspuse Toderică; — pune-te pe cel scăuneș lângă vatră pînă-ce va veni. Aștept numai să mă spovedesc și apoi să intru în noianul vecinicieii.

Moartea, ca o bună și îngăduitoare persoană, se puse pe scăuneș, și așteptă un cîs să vie preotul. Dar' vîzînd atîta zăbavă, zise gazdei: Moșnege, nu 'ți-ai putut căuta de suflet de un veac de cînd nu ne-am întîlnit?

— Zeu! n'aveam numai acea grijă, — răspuse bătrînul c'un zîmbet de luare în ris.

— Dacă 'ți-e vorba așa, — strigă Moartea supărată de prelungirea lui, — 'ți-oiu arăta eu!

— Sughești? — zise Toderică, vîzîndu-o cum se silea să se coboare de pe vatră; — te știu că ești bunișoară, și că-mi vei mai dărui câțiva ani.

— Câțiva ani, ticălosule (și se trudea să se dea jos de pe vatră).

— Negreșit; dar' astă-dată n'oiu cere mult, căci m'am saturat de bătrînețe; m'oiu mulțumi cu patruzeci de ani.

Moartea simți că o putere nevăzută o ținea pe scăuneș, precum odinioară

Era nouă, așa zisa eră a „legei, dreptului și a dreptății”, a guvernului Széll a dat și Sașilor ceva, ca s'o țină minte. Anume, ministrul-president Széll ca ad interim ministru de interne prin ordinațiunea nr. 82290 ex 1899 oprește Sașilor folosirea steagului lor național roșu-vînăt. Roșu-vînăt fiind însă și colorile comitatului și orașului Brașov, ordinațiunea concede, ca la ocaziuni festive autoritățile comitatense și orașenești se poată arboră pe edificiile publice, pe arcuiri de triumf etc. și stindardul roșu-vînăt, dar' numai așa că tricolorul maghiar să fie reprezentat în număr egal cu stindardul roșu-vînăt și pus în frunte. Particularilor însă nici pe lângă această restricțiune nu li-se permite arborarea. Abateri dela acest ordin vor fi pedepsite cu arest până la 15 zile și pedeapsă în bani până la 100 fl.

Dela stat. Sunt pe calea peirei Sécuii din Ardeal. Decadența economică a Sécuii este deja un act istoric — serie „Magyarország”. Din cauza aceasta ziarele maghiare sunt pline de plângeri și stăruie, ca **statul să vie în ajutorul Sécuiilor.**

De altă parte „**Bud. Hirl.**” dela 31 August e. arată, că ungerimea e amenințată în partea răsăriteană a Ungariei prin comitatele Vas, Pojon, Neutra, Alba etc. de **elemente străine. Vin străini din Austria și cumpără moșii, desmoștenind Maghiarii. Necazul lui „Bud. Hirl.” se mărește prin faptul, că acești străini nu se maghiarisează.**

Contra acestei năvăliri „**B. Hirl.**” nu află altă scăpare decât earăși **intervenția statului.**

Până-când oare se mai fie statul nostru stors de Maghiarii decadenți și decăzuți?

Românii la Roma. D-nii Gr. Tocilescu și V. A. Urechidă, trimiși de ministerul de instrucție al României pentru a lua parte la congresul orientaliștilor din Roma, vor pleca la Roma peste 10 zile. La acest congres vor lua parte încă 25 de profesori români.

Italianii prepară o frumoasă primire trimișilor români.

Di prim-ministru Széll, care e totodată și ministru de interne, a aprobat sentința comisiunei administrative, care a pedepsit pe dl Dr. Aurel Lazar, avocat în Oradea-mare, cu 25 fl. pentru o pretinsă transgresiune. Vina dlui Dr. Lazar e, că a apelat la Români să spriginească pe studenții eliminați dela Academia din Orade.

Asta încă e semn de „pace” în era nouă.

Széll și cultura maghiară. Adunarea generală a FMKE-i a salutat telegrafice pe prim-ministrul Széll și pe ceilalți membri ai cabinetului.

În răspunsul seu prim-ministrul zice și următoarele:

„Ori-ce interes pentru cultura Ungariei și ori-ce mișcare pe terenul muncii culturale, îmi zace la inimă. Ofer cu cea mai mare plăcere tot spriginul meu la născuțurile, prin cari se consolidează și se răspândește cultura națiunei maghiare.”

Știam de mult, că numai cultura maghiară e spriginită din partea guvernului, dar' acum o confirmă de nou aceasta „ministrul dreptății” Széll.

Adunarea „Asociațiunei” la Deva.

Continuăm azi cu darea de seamă despre adunarea „Asociațiunei” la Deva, ținută în ziua de Sfântă Mărie și despre frumoasele petreceri, date din acest prilej.

Petrecerea poporală.

Am amintit, că Duminecă după banchet s'a ținut petrecerea poporală. Grupuri poetice de mândri căluseri-țărani din satele vecine cu lăutarii lor originali, făceau „ponturile” neîntrecutului nostru joc național. Istetii vătavi dădeau semnul și căluserii saltă mândru, publicul aplaudă și își saltă inima în veselie.

Pe la orele 5 s'a adunat juriul de premiare și a împărțit 100 fl. între țăranele și țărani cari aveau porturi mai frumoase. Cu premiul prim de 1 napoleon (10 fl.) a fost premiată Ana Sêrbu din Cerbăl (dinsus de Hunedoara). Apoi 12 țărane și țărani din comunele Bouțari, Orăștie, Romos etc. cu câte 5 fl. Cu câte 1 fl. au fost premiați 30 înși.

Concertul.

Concertul a fost unul dintre cele mai strălucite concerte, ce s'a dat vre-o dată de Români. Au pășit înaintea publicului tineri artiști și domnișoare, dovedind, că noi Români avem puteri musicale, cari cu fală pot sta alături de artiștii altor popoare.

Di Dămian, cântăreț la opera din Berlin a fost neîntrecut. Domnișoarele Valeria Pop, O. Bardosy și Adelina Piso au fermecat publicul cu artisticele lor cântări. Pe alt drum — pe drumul greu dar' măreț al măiestrilor de musică mergea dl G. Șorban. Cu declamații minunate s'a distins dl Victor Bontescu (Hațeg).

Publicul cuprins în vârtejul însuflețirii nu-și da rind în aplaudarea artiștilor, de care atât sîntem de mândri.

Sedința II.

Luni s'a ținut în biserica românească sedința II., cea mai însemnată, de oare-ce în ea s'au luat hotăriri de mare însemnatate pentru înaintarea „Asociațiunei”.

Raportul general și propuneri.

Asupra raportului comitetului a făcut darea de seamă vrednicul profesor dela Brașov, Andreiu Bârseanu. Darea de seamă a cetit-o respicat, cu o voce dulce și cu o dicțiune curat românească, de-ți era drag să-l ascuți. La sfîrșit i-s'au strigat însuflețit: **să trăiască.**

Din darea de seamă se vedea, că comisiunea a examinat mai ales lucrurile de însemnatate și cu pricepere și bărbăție a îndreptat tot ce i-se părea că ar trebui îndreptat. S'a arătat că o vie mișcare de viață trece prin întreg organismul „Asociațiunei”. Din acest fapt — zicea raportorul — se vede că nădejile generoșilor întemeietori ai „Asociațiunei” n'au fost visuri deșerte, ci așteptări legitime, ce isvureau din suflete curate, și urmează că lucrând cu energie și zel vom ajunge să vedem întrupate nobilele dorințe ale înaintașilor.

Propunerile prezentate de comisiune au fost primite toate, unele chiar cu multă plăcere și fără multă vorbă.

Între altele s'a hotărît, că în conglăsuire ce hotărîrea adusă în adunarea dela Beiuș, se se ceară date despre starea școalelor noastre dela consistoare.

Propunerile dlor Alimpiu Barbulo-viciu, de a pune pe alt dat adunarea generală, și nu la Sfântă Mărie, și a dlor I. Baci și I. Pop Reteganul, de a înființa din 20 fl. un fond de premii pentru poezii, adunarea în conglăsuire cu comitetul le respinge.

Se hotărăște mai departe, ca **să nu se mai ceară dela stăpânire suma de**

în copac, dar' de ciudă și de mănie nu voia să dea nimic.

— Știu un meșteșug să te fac blândă, — zise Toderică; și îndată puse pe tăciunii ce fumegau în vatră un braț de vreascuri. Focul îndată s'a aprins și a umplut de pară și de fum într'atâta cuptorul, încât Morței îi venia să-și dea duhul.

— Valeu, valeu! — a strigat, simțindu-și bătrânele oase prăjindu-se; — scapă-mă, și făgăduiesc să-ți dau patruzeci ani de sănătate.

Atunci Toderică i-a dat drumul, și Moartea a fugit jumătate pârilită.

Sfîrșindu-se și anii acestia, s'a înturnat să-și iee omul, care o aștepta la ușe cu un sac de-a spinare.

— Astă-dată n'ai încotro cotigi, — îi zise, — dar' ce ai în sacul acela?

— Sufletele a doisprezece jucători prieteni ai mei, pe cari i-am scos din Iad sunt acum vre-o sută-cincizeci de ani.

— Vie dar' și ei cu tine! — zise Moartea, și apucându-l de chică, se

înălță în văzduh, sbură spre apus și se vîrî în oca părăsită.

Sosind la porțile Iadului, bătă de trei-ori.

— Cine bate? — au întrebat din lăuntru.

— Toderică jucătorul, — răspunse Moartea.

— Să nu cumva să deschideți! — strigă Scaraoțchi, aducându-și aminte de ferbli ce jucase cu el; — coțcarul acela e în stare să-mi pustiească împărăția.

Scaraoțchi nevrînd să deschidă, Moartea vrînd nevrînd (căci dorea să-și răsbune) și cu mare părere de rău, a trebuit să plece spre ceruri.

— Cine ești tu? — întreabă Sfântul Petru pe Toderică, după-ce Moartea l-a pus dinaintea porței Raiului.

— Vechea voastră gazdă, — răspunse el, — acel care odată v'a ospetat cu venatul seu.

— Cum cutezi să te înfățișezi aici în starea ce te vîz? Nu știi că cerul

este închis pentru cei ca tine? Bre! bre! bre! Tu ești bun de talpa Iadului și ai încă obraz să cauți loc în Raiu!

— Sfinte Petre! — zise Toderică, — mi-se pare că eu nu te-amp rimit așa, când ai venit cu Domnul nostru de mi-ați cerut găzduire.

— Toate acestea-s frumoase și bune, — adaoase Apostolul cu un glas pe care voia să-l arete aspru, deși se cunoștea că-i este milă; — dar' eu nu voi să-mi găsească beleaua dându-ți drumul în Raiu fără de știre. Îngăduie până voi spune Stăpânului, și apoi vom vedea ce-om putea face.

Domnul nostru înștiințându-se de venirea lui Toderică, a venit la poartă unde el sta ingenunchiat pe prag cu sufletele sale, avînd șese în dreapta și șese în stînga, și milostivindu-se:

— Bine, treacă pentru tine, — i-a zis; dar' sufletele acestea ce sînt drepte a Iadului, mi-e nu știu cum să le primesc.

400 fl., din care se dădeau stipendii la ucenici de meserie. Aceasta s'a hotărât așa. ca stăpânirea ungurească să nu aibă prilej de amestec în trebile și socotelile »Asociațiunei«.

Privitor la venitul (40%) fundației *Olteanu* se hotărăște, că asupra întrebunțării acestor 40% se hotărăscă an de an adunarea generală. Pentru anul acesta însă să rămână în folosul școlaii civile de fete a »Asociațiunei«.

S'a mai hotărât, ca la ședințele comitetului să fie invitați de aci înainte și membrii suplitori, apoi s'a trecut la raportul literar.

Raportul literar.

La adunarea ținută în Blaj la 1895 s'a hotărât, ca secretarul I. al »Asociațiunei« să urmărească mișcarea literară (cărți eșite în tipar, foi, călindare etc.) de peste an la noi și să facă un raport asupra ei la fiecare adunare generală. Raportul s'a făcut și acum și s'a tipărit în »*Transilvania*«, foaia »Asociațiunei«. Asupra acestui raport a făcut o frumoasă dare de seamă dl *Dr. E. Dăianu*, directorul »*Tribunei*«. Dl Dăianu a luat la răspăr raportul, a arătat unele scăderi ale lui și a cerut, ca în viitor să fie făcut mai cu grijă și mai cu luare aminte.

A mai propus apoi, ca comitetul să întemeieze secțiunile literare-științifice și în urmă a propus să se dea o sumă însemnată menită anume pentru edarea unei biblioteci populare a »Asociațiunei«, care să cuprindă mici scrieri de cunoștințe practice de igienă, economie de câmp și de vite, economia casnică, cunoștințe de drept, istorice etc., precum și povestiri morale, — adică o bibliotecă folositoare poporului.

Asupra dărei de seamă și asupra propunerilor s'a încins o discuție mai lungă, la care au luat parte mai mulți membri. În urmă făcându-se votarea, s'au primit propunerile de mai sus.

Alte rapoarte.

Raportul financiar, despre socoteli, prezentat de *Dr. Mihai* și cel despre regulamentul bibliotecelor populare, prezentat de dl *Grig. Maior* s'au luat la cunoștință fără dezbateri. S'au cetit apoi, pe scurt, telegramele de salutare sosite, și s'a luat la cunoștință că desp. Caransebeș invită adunarea viitoare la Mehadia. Hotărârea s'a lăsat comitetului.

Cu aceste s'a închis adunarea »Asociațiunei«, care a fost una din cele mai strălucite și bogate în rezultate.

Seara a fost un bal strălucit, ear' *Martii* au făcut unii din oaspeți excursiuni la *Hunedoara* etc.

— Doamne! — zise *Toderică*, — când am avut cinstă a te primi în casa mea, erai întovărășit de doisprezece călători, și eu v'am primit pe toți și v'am ospătat și v'am găzduit cum am putut mai bine.

— Nu-i chip de a scoate la capăt cu omul acesta, — zise *Domnul nostru* cu un zîmbet îndurător. — Haide, intrați, de vreme ce ați venit; ai noroc că m'ai găsit în chef bun; almintrelea n'aș îngădui un lucru care poate da pildă rea.

Poesii populare.

Din Bozovioiu.

Culese de *Alecseli* cojocarul.

Foaie verde mărăcine

Am iubit două vecine,

Una 'naltă subțirică

Alta mică frumusică.

Așa zice frunza 'n fag

Să iubesc ce am mai drag,

DIN LUME.

Răsboiu în Africa.

Neînțelegerile între Anglia și Transvaal, despre cari am făcut pomenire în nrul trecut, în loc să se potolească, s'au înăsărit așa de tare, încât se pare că nu se poate încununa răsboiul. Atât Anglia, cât și Transvaal sunt gata. Anglia 'și-a sfârșit pregătirile; 5 milioane de funți sterlingi, în bani gata, sunt meniți pentru cheltueli și s'au chemat sub arme rezerviștii de clasa I.

Isbucnirea răsboiului atîrnă dela Transvaal. Dacă va fi îngăduitoare, va fi pace, de nu, răsboiu. În curînd vom vedea.

Din Sârbia.

Procesul *Dreyfus* încă nu e sfîrșit și un nou proces monstru se însepe. Este procesul în cauză atentatului asupra ex-regelui *Milan* din Sârbia. Pertractarea procesului se începe zilele acestea. Ea se va ținea în curtea prefecturii, în o baracă de lemn, construită anume. Numărul acușărilor este în total 29. Între aceștia sînt 2 advocați, un arhimandrit etc. și, se înțelege, atentatorul *Knezevici*.

Procesul Dreyfus.

Marele proces al căpitanului *Dreyfus* încă nu s'a sfîrșit, dar' se vede, că se va sfîrși zilele acestea. Până acum au fost ascultați o mare mulțime de martori, între cari unii au arătat vinovăția, alții nevinovăția lui *Dreyfus*. Luni a fost ascultat un martor, *Cernucki*, un fost oficer austriac care trăește de mai multă vreme în Franția. Acesta a adus câteva probe grele pentru vinovăția lui *Dreyfus*. Acum vor fi ascultați și *Schwarzkoppen* și *Panizzardi*, trimiși ai Germaniei și Italiei în Franția, despre cari se zice, că ar fi stat în legătură cu *Dreyfus*. Mărturisirile lor sînt așteptate cu nerăbdare.

În acest proces au fost ascultați până acum 104 de martori. Ascultarea acum e pe sfîrșite.

Știri mărunte.

Budgetul de marină al Statelor-Unite din America-de-Nord a fost urcat considerabil. Pentru nouă vapoare de răsboiu s'au votat 18 milioane de dolari.

»*Morning Post*« are știre din Washington, că *Mac-Kinley* a avisat prin o adresă pe guvernatorul din Cuba, să proclame neaterarea insulei. Știrea are lipsă de a fi adevărită.

Să iubesc fete mici

Cu ochii de poturnici.

Bade inimă de peatră

Vin de mă sărută-odată,

Că de nu vii mai curînd

Mi-i găsi moartă 'n pămînt.

Bate vîntule cât poți

Dorul din lume să-l scoți,

Bate azi, bate și mâne,

Dorul meu tot mai rămîne.

Foaie verde salcă crudă

La toți pe mine li ciudă,

Fie-le cât de necaz

Tot de mândra nu mă las.

Am o mândră tare-mi place

Dușmanii nu-mi prea dau pace,

Vreau să-mi strice dragostea

Nu le-ajute Precestea.

SCRISORI.

Alegere de învățător.

Sebeșul-de-sus, 3 Septembrie c.

În comuna *Sebeșul-de-sus*, de un an de zile la școala confesională gr-or. s'a sistemizat postul al doilea de învățător. Sistemizarea acestui post, deși foarte de lipsă la acea școală, numai cu greu s'a putut face, de oare-ce preotul și comitetul parochial erau împotriva și sistemizarea s'a putut face numai prin stăruința notarului *Răduț*. Cu greu s'a făcut, dar' totuși s'a făcut. Fîind în anul trecut timpul tîrziu de a mai întregi definitiv acel post nou, consistorul a denumit un învățător, care 'și-a ocupat postul, funcționînd până la finea anului spre deplină mulțumire a tuturor. S'a ținut examenul anual, al cărui rezultat a fost de laudă. Acum s'a scris concurs spre întregirea postului definitiv, a expirat concursul — concurenți de ajuns — se defigă ziua de alegere pe 20 August st. n. c., ese la fața locului protopopul spre ținerea alegerii, însă se vezi minune! Majoritatea poporului țintea — cu tot dreptul — spre fostul lor învățător în anul trecut, însă parochul local *Ioan Mateiu* stăpînit de ură și interese personale nu-l voia, și ca să zădărnicească alegerea în scopul urmărit de binevoitorii școlaii și bisericii, a pus la cale fel și fel de lucruri slabe, necorespunzătoare caracterului unui preot, și anume a îndemnat pe câțiva oameni, niște guralivi și slabi de minte, ca oile cele pline de călbează, să nu facă alegere, ci să ceară școală de stat.

După-ce protopopul a deschis sinodul și a arătat scopul, s'a început de loc strigătele: »Nu ne mai trebuie învățători de român, vrem școală de stat, vrem școală ungurească! Te lua fiori, vîzînd în sfînta biserică petrecîndu-se un astfel de lucru. Deși protopopul a încercat în tot felul a aduce pe oamenii acestia rătăciți pe calea cea bună, a fost înzădar și a fost silit să-și adune hîrtile și să plece acasă.

Ne întrebăm, ce scopuri a urmărit preotul prin aștarea oamenilor la astfel de lucruri? E greu de a le ghici. Totuși, una din două — ori are preotul nădejde, că prin conlucrarea lui la înființarea unei școli de stat, își va câștiga vre-o cruce pe piept, ori apoi cugetă că în urma stăruințelor lui de a înființa în *Sebeșul-de-sus* o școală de stat, va primi un os de ros mai gros.

Acesta a fost rezultatul alegerii de învățător în *Sebeșul-de-sus*.

Spre încheiere nu pot a uita să-ți întreb pe preotul din vorbă: Cugetatu-te-ai, părinte, la urmări, când ai îndemnat soții d-tale la astfel de lucruri? Nu te-ai gândit d-ta, că în urma acestora va blăstema toată suflarea românească? Dacă vrei să fii conducător al comunei și ești harnic — ceea-ce nu se prea vede — așa 'ți-e chemarea să conduci? Cum 'ți-a spus protopopul în biserică, așa 'ți-o spun și eu — să fii răspunzător pentru ceea-ce ai făcut, atât față de lume, cât și față de superiorii d-tale, cărora prin aceasta li-se atrage deosebit atențiunea asupra preotului din vorbă, pentru-că dacă nu 'i-se string frînele, școala și biserică se pot primejdui.

Aceasta consistoarele și mai marii bisericii ar trebui să o facă în totlocul, față de preoți, cari își uită de chemarea lor, căci e lucru foarte trist, ca chiar aceia, cari au datorința să ocrotească școala, umblă spre stricarea ei!

Adevărul.

Petrecere slab cercetată.

Porumbacul-sup., 28 August c.

Cu permisiunea st. domn redactor al acestei prețuite foi, îmi iau voie a face o scurtă dare de seamă despre o petrecere aranjată în *Porumbacul-superior-răsăritean*, la 15/27 August a. c. de o grupă de tineri, studenți din loc și jur, al cărei venit este destinat în scopul *zidirii bisericeii* din acea comună.

Sala de petrecere — edificiul școlii — a fost frumos și cu gust împodobită; nici alte pregătiri, ce se recer la o astfel de producțiune, nu lipseau.

Se apropia însă timpul începerii programului și public era foarte puțin. În vederea timpului înaintat, s'a început programul în prezența nui public constător aproape numai din câteva familii din loc și anume: familia dlui paroch local Nicolau Solomon, familia dlui primar Lăzăriciu, familia dlui Popeanș, Frâncu, Comșa, Jugărean, Banciu, Esca și Lăzăriciu. Dintre străini am observat pe d-nii Petru Moldovan, vicanotar, D. Solomon, învățator, Pavel Monea și Scroboț, studenți din Streza-Cârțșoara, Ioan Dumitru, învățator din Cârța, familia Ilie Stoichița, d-na preoteasă Mandel cu fiică-sa din Porumbacul-inferior și familia Dionise Stănciulea din Sărata.

Programul petrecerii constător din 7 puncte, 4 cântări în cor și 3 declamări, a fost executat spre deplina mulțumire. Cu deosebire a plăcut mult cântările corale conduse cu dibăcie de dl Candid Popa, învățator în Sibiu și pricepător în ale muzicii. Între declamări, dialogul de G. Negruzzi »Vespasian și Papinian« a fost admirabil predat de tinerii G. Banciu și V. Popeanș, pedagogi. Nu mai puțin a succes și declamările »Numai una«, poezie de G. Coșbuc și »Șeaură și Țiganul«, anecdotă de Th. Speranță, predată din partea tinerilor D. Comșa, student și cea din urmă de S. Frâncu, învățator.

La executarea cântărilor și-au dat ajutorul și tinerii Marinescu și Neamț din comuna vecină Porumbacul-inferior.

Sfârșindu-se programul, a urmat dans până în revărsatul ziorilor.

Petreceri de atare natură se fac cam rari în părțile acestea și astfel aranjatorii aveau mari speranțe, că va participa un public numeros. Durere însă, că tinerii au rămas amăgiți în așteptarea lor și aceasta o repetăm, că e durere, mai cu seamă în vederea scopului, pentru care s'a dat petrecerea.

ip.

Din pildele altora.

Trezirea bărbăției.

În comuna *Stropco* (în comitatul Zemlin, locuit mai ales de Slovaci), statul și-a virit cuibul seu de maghiarizare, școala ungurească, și prin întervenirea mai marilor bisericeii reformate și prin câștigarea unui preot renegat, au ajuns așa de departe, că copiii au învățat în școală cântări bisericești ungurești (fiind și Ungurii din acele părți reformați) și au început să cânte în biserică azi o cântare ungurească, mâne două, și preotul să le spuie azi o parte din predică ungurește, mâne predica toată, și poporul

s'a trezit cu slujba bisericească binișor ungurizată. Dar' trăind mestecați cu Unguri și știind oamenii ungurește, nu i-a supărat pe ei treaba.

Foile și scriau cu bucurie: că Slovaci din *Stropco* se maghiarizează de minune, fiind preotul lor maghiaron și având școală ungurească.

Dar' eată deodată o veste ce-i isbește în față ca o ploaie rece cu grindină, venind dinspre același *Stropco* de unde le venia înainte vântul căldicel al maghiarisării.

În timpul mai nou anume, precum am vestit și noi repețit, o sănătoasă mișcare națională s'a pornit și la poporul slovac. Prin adunări de popor și prin foi, mereu se lucrează la aprinderea focului național în inimi, la ținerea la limba proprie, la drepturi pentru limbă și națiune.

Și mișcarea a prins bine în popor, și fiindcă la Slovaci cărturarii, preoții și învățătorii, sunt mulți cu mult mai slabi ca la noi, că mulți sunt maghiaroni, — vine acum porneala din jos în sus, dela popor spre cărturarii cei slabi, pentru îndreptarea putrezitei stări de lucruri și încercarea de a aduce la domnie earăși limba națională.

O atare întâmplare a avut loc de curând într-o biserică slovacă. Când, ca altă-dată, copiii conduși de dascăl, au început o cântare la liturgie, pe ungurește, aproape tot poporul a început să cânte el, și anume în limba slovacă, acea cântare! Cânta, cât dascălul cu copiii spăriați au amuțit, popa maghiaron a înlemnit în altar, și a cercat să-i oprească pe oameni, dar' fără ispravă, și nici predică ungurească n'a mai cutezat să le spuie.

Au pornit însă »cercetare« să afle cine a fost »ațîțătorul« primejdios, care a turburat »liniștea« blăjinului popor ungurizat pe jumătate și a trezit earăși bărbăția asta în el? Așa vreau să-l sparie și readucă la supunere.

Poporul însă le răspunde curajos: ațîțătorul primejdios e inima noastră! Când pe aceasta o veți scoate din noi, atunci veți mai scoate pe »ațîțătorul« care ne îndeamnă să cerem să ne cinstiți limba maicei noastre!

HIGIENĂ

Grijiți bine copiii!

(Urmare).

Îmbrăcămintea copilului încă e un lucru, care trebuie prețuit și știut de mame, dacă e ca să le rămână copilul sănătos. Că și din îmbrăcarea nepotrivită poate ușor veni îmbolnăvirea și ofilirea, apoi pierirea copilului.

La copilul mic, hăinuțele să fie simple, ușoare și largute. Hăinuțele strîmte îl opresc în mișcarea liberă a trupului și împiedică mersul bun al lăuntrului lui.

Fașa cu care obicinuim a lega scutecele pe copilaș, să nu fie strînsă pe el, ci numai așa ușurel legat cu ea, căci strîngându-o fără cumpăt, ușor pricinuim apăsare la ficatul lui, la rânză și la alte părți din lăuntru cari au lipsă de libertate, și pricinuim dureri, vătărări și neliniște mititelului.

Înfășurarea de sus până jos, legându-i copilului și mâinile și picioarele, nu e bună, nu e cuminte. Ea împiedică mișcarea liberă a copilului de care el simte lipsă în culcușul seu, chiar ca și omul mare! Să-i lăsăm mânuțele slobode și picioarele încă numai ușor înfășurate în cărpe, și fiind el neputiucios a

să mișcă însuși, să întorcem noi pe copil de pe o dungă pe alta ori pe spate, din când în când, și să nu-l lăsăm să zacă tot pe spate sau tot pe o dungă.

Mai ales însă culcatul pe spate, cu fața oblu în sus, e o greșală și o primejdie, căci copiii mici vomează (varsă) des, și fiind cu gura în sus, ușor li-se întâmplă să se inee, neavând putință a vărșa din guriță ce a aruncat stomachul lui gingaș.

E cel mai rău obicei al acela pe care îl vedem la poporul nostru, de-a ține copiii înfășați nu numai cu lunile, dar' chiar cu anii, și a-l lega ca pe un cucuruz, oblu, cu mâinile pe lângă el! Lucru cuminte e acela, ca înfășurarea să se facă numai în cele dintâi două săptămâni, și atunci lăsându-i mânuțele slobode, de aci încolo apoi lăsând copilul să învâlească așa de nestrîns, cât să se poată mișca ușor în tot trupul, atât stînd în brațe, cât și în așternutul seu, — grijind firește să nu se descopere în nopți reci și să se răcească.

Căci în anul întâiu copilul crește de 3 ori mai tare ca în alți ani următori, și creșterea asta nu trebuie să i-o stînginim noi prin împedecarea mișcării libere a trupului lui.

Poetul Goethe.

— Vezi ilustrația. —

Zilele trecute, în 28 August c. s'au împlinit 150 de ani dela nașterea poetului nemțesc *Ioan Wolfgang Goethe*, (1749), al cărui portret îl dăm în nrul de azi. Nemții de pretutindenea (chiar și Sașii din Ardeal) au sîrbat această zi aranjînd sîrbări strălucite spre aducerea aminte a poetului. Însuflețirea a fost pretutindenea mare, de oare-ce Goethe este unul din cei mai iluștri poeți și scriitori, adorat nu numai de Nemți, ci și de străini. El a scris mai multe scrieri literare în prosă, apoi poezii și piese teatrale, toate de o frumusețe și valoare neîntrecută. Goethe a trăit prin mai multe orașe ale Germaniei și a stat în legătură cu cei mai însemnați scriitori nemți din veacul trecut. A murit la 1832 în vîrstă de 83 de ani.

Din viața lui Goethe se povestesc mai multe întâmplări de rîs. Eată aci o pățanie șoadă, ce o avu bătrînul poet în orașul Jena:

Într-o ospetărie din Jena într-o zi ședea un om bătrîn avînd înaintea sa o sticlă de vin pe care-l lua mestecat cu apă. Deodată într-o ceată de studenți (10) și comandă treizeci butelii de vin. Unul dintre studenți se duce la bătrînul și bătîndu-l pe umăr îi zice:

— Auzi, bătrînule, de ce beai vinul cu apă? Ești surd, ori ce? de nu răspunzi nimic? Așa e, moșicuile, nu mai putem suporta vinul curat, ha?

Străinul se uită lung la impetuosul student, apoi îi răspunde, în versuri, următoarele:

Wasser allein macht stumm,
Das beweisen im Teiche die Fische;
Wein allein macht dumm,
Das bezeugen die Herren am Tische;
Dieweil ich nur Kein's von Beiden möcht sein,
Trink ich mit Wasser gemischt den Wein!
(Apa, singură, te face mut, — aceasta o dovedesc pești în lac; vinul, singur, te face prost, — aceasta o dovedești d-voastre la masă; ear' eu nevoind să fiu nici mut, nici prost, beau vinul amestecat cu apă).

Și-a luat apoi paltonul și pălăria, și mai aruncînd asupra studenților o privire compătimitoare, a eșit. La întrebări ospetărilor a spus apoi studenților, că străinul a fost »Seine Excellenz Goethe von Weimar«. Adece omul pe care studenții îl adora ca pe un zeu. De necaz pentru rușinea pățită cu Goethe, studenții s'au apucat de cel care agrăise pe Goethe și l-au bătut așa de bine, că a trebuit să fie dus acasă în trăsură.

PARTEA ECONOMICĂ.

Despre gunoiu.

Prelegere populară, ținută de Ioan Georgescu, inv.-dir. com. în Scorei, în 18 Ianuarie în Vajda-rece, ear' în 22 Ianuarie 1899 în comuna Sărcaia din comitatul Făgărașului.

(Urmare și fine).

Afară de gunoaiile înșirate până aci, în economiile mai mari se mai întrebuințează ca gunoiu încă și varul nestins, care se pune în anumite corfe, se udă și apoi se prepară pe pământurile, cari voim a le îmbunătăți cu var. Unde varul e prea scump, acolo se întrebuințează huma (marga), care se transportează pe pământ intocmai ca și gunoiul și apoi se risipește pe suprafața lui.

Să nu vă prea mirați dar', când veți vedea ca mâne, că economii harnici nu se mai mulțumesc numai cu gunoiul animalelor, ci ei mai întrebuințează în economie chiar și unele gunoaiie minerale numai ca se poată sporii producțiunea bucatelor.

Ca se poată crește o plantă are lipsă cu totul de vr'o 14 menetele (materii). Patru din acestea se compun din aerul atmosferic, precum e: azotul, osigenul, hidrogenul (abureală) și carbonul, ear' celelalte zece sunt: cenușa, varul, ferul, sarea, pucioasa, soda, nășipul, fosforul (cenușa de oase), magneziul și clorul.

Prin mai multe observări și experiențe s'a constatat, că e de ajuns, ca să lipsească numai unul din aceste elemente din pământul supus culturai, ca recoltele să slăbească și să se imputineze din an în an tot mai tare.

Gunoaiiele înșirate până aci se numesc gunoaiie absolute sau naturale, fiindcă ele conțin toate materiile nutritoare, de cari plantele au trebuință în creșterea și dezvoltarea lor. Afară de aceste gunoaiie se mai află așa numitele gunoaiie (îngrășăminte) relative, comerciale sau industriale, fiindcă acele obvin mai cu seamă în comerț sau negoțorie.

Între îngrășămintele comerciale se numără salitra de Chili, care se aduce din America-de-sud, unde se găsește în pământ și este un fel de sare albă, care conține până la 15% azot curat. Salitra de Chili deși grăbește tare creșterea și dezvoltarea foilor și a paiului, nu se prea recomandă, fiindcă cu acea creștere nu poate ține pas și înlemnirea celulozei, așa, că holdele îngrășate cu aceea, în cele mai multe cazuri cad și rămân cu grăunțele mici și pipernicite. Afară de aceea pământul nu o prea absoarbe și se spală curând de ploi.

Guano este un cuvânt spaniol și atât însemnează cât gunoiu, și anume un fel de gunoiu, care provine din găinațul sau corpurile moarte ale pasărilor, cari petrec în unele insule, unde nu plouă de loc. Cel mai însemnat gunoiu de felul acesta, a fost cel aflat pe coastele Peruviului, numit: guano de Peru, care conținea până la 16% azot, dar' astăzi s'a isprăvit cu totul. Ce e drept și astăzi se mai vinde în comerț asemenea guano, dar' adus de pe alte insule, care apoi s'a dovedit, că e foarte sărac în azot. Gunoiul de lilieci, dacă nu e ajuns de ploaie încă conține câte 8% azot. Acela se adună și la noi pe unele locuri din anumite peșteri de pe sub pă-

mânt și se întrebuințează cu succes în agricultură.

În Norvegia, unde se prind cele mai multe heringe și alți pești de mare, se formează din rămășițele acelor, precum e: capul, solzii, aripile ș. a. un strat de gunoiu destul de gros pe țărmurii mării, numit guano de pește, care încă e foarte bun în agricultură, fiindcă conține până la 9% azot.

Afară de aceste gunoaiie se mai întrebuințează în economiile mai mari încă și făina provenită din oase, sgura de fer, numită și sgura lui Toma, cenușa de lemn și de cărbuni de peatră, funinginea, sarea, gipsul ș. a.

Să nu vă prea mirați dar', când veți vedea ca mâne, că și pe la noi în economiile mai mari pe lângă gunoiul animalelor de casă se mai întrebuințează și alte gunoaiie măruntă ca făina. Așa s'a întâmplat la început și cu diferitele mașini și unelte economice; mai întâiu în economiile cele mai mari s'au născocit și întrebuințat și numai după-ace s'a con-

GRÂUL.

Între sămănăturile de toamnă, locul cel mai de frunte îl ocupă grâul. Grâul este cunoscut din timpurile cele mai vechi, de când există și oamenii pe pământ, așa încât putem susține fără teamă, că el s'a lătit și îmbunătățit mână 'n mână cu neamul omenesc.

Grâul are mai multe specii (soiuri), așa, că se poate zice, că câte țări, atâtea specii de grâu sunt. La noi este cunoscută ca cea mai bună specie: grâul de Bănat, după aceea urmează cel de Tisa, de Ardeal ș. a. Fiecare din aceste specii poate să fie cu spicul cu țepi sau fără de țepi, cu grăunțele mai roșcate, galbene sau mai alburii, după-cum e și pământul și clima, în cari se cultivă.

Pentru cultura grâului economul trebuie să înțelească mai multe lucruri, dacă vrea, ca grăunțele sămănate să poată aduce la timp și roduri îmbelșugate. Între aceste lucruri noi vom aminti aci numai pe cele mai însemnate și anume: pământul, modul lui de pregătire pentru sămănat, gunoiul pământului, timpul sămănatului, modul sămănatului, alegerea sămânței și pregătirea acesteia pentru sămănat.

Grâul iubește pământul lutos, gras, puțin vâros și ceva cam ridicat, ca să nu sufere de umezeală prea multă. În pământurile humoase de pe șesuri încă se face, dar' uneori holdele cad și spicele rămân cu grăunțele sice. Numai în pământurile tare nășipoase sau petroase grâul nu reușește de loc.

Pentru cultura grâului în câmpurile cu ogoare se fac câte trei arături: ogorul, întorsul și sămănatul, ear' în câmpurile comasate se seamănă de regulă după mazărice, trifoiu, lăptăș și, a., după cari pământul asemenea trebuie bine pregătit.

Pe unele locuri, gunoiul nu este de neapărată trebuință pentru cultura grâului. Ba sunt unele gunoaiie mai păioase, cari pot fi chiar stricăcioase grăunțelor de grâu, dacă se gunoiește cu ele în stare proaspătă, căci acelea pe lângă altele, conțin uneori și sămănta tăciunelui de grâu. Mai bine este, ca pământul să se gunoiască în anul premergător culturai grâului.

Timpul cel mai potrivit pentru sămănatul grâului, pe unele locuri este între Sfinte Măști, ear' pe alte locuri câte o săptămână înainte și după ziua Sfinte Cruci. Regula de obște este, ca vânturile și gerul de peste iarnă să nu-l apuce slab și pierit. Totdeauna trebuie preferit dar' sămănatul mai de timpuriu. Pentru ținuturile cu clima mai rece sămănatul timpuriu este cea dintăiu lucrare.

Cel mai răspândit mod de sămănat este cel din mână, numit și sămănatul împrăștiat. În timpul din urmă acest mod de sămănat

a început a fi înlocuit prin sămănatul cu mașina în rânduri. Acest mod de sămănat întrece în multe privințe sămănatul împrăștiat: deoparte sămănta se îngroapă deopotrivă de afund și astfel răsare toată, încât holda crește foarte întocmită, de altă parte nu trebuie nici atâta sămăntă, ca la sămănatul din mână.

Sămănatul din mână se poate face deasupra și dedesubt, adică după-ace s'a arat locul și înainte de a se ara acela. Pe unele locuri se seamănă sămănta jumătate deasupra și cealaltă jumătate dedesubt. La aceasta se orientează economii și după timp, și anume: când e timpul ploios și pământul umed se poate sămăna tot deasupra, ear' când timpul e secetos și pământul mai uscat, atunci se poate sămăna și dedesubt.

La aratul pentru sămănatul grâului, să ne ferim a face arături prea afunde, de oare-ce apucând sămănta prea afund în pământ și dând după aceea niște ploi cu răceli, se putrezește acolo și nu mai răsare. În pământurile mai rele și sărace se poate sămăna sămăntă ceva mai multă, căci mai și pier, ear

Poetul Goethe

vins și micul econom, că acelea sunt bune și spornice și pentru el, le-a introdus și el. Așa se va întâmpla de sigur și cu întrebuințarea diferitelor gunoaiie.

Până-când nu ne vom convinge dar', că acelea sunt mai bune ca gunoiul animalelor noastre de casă, până atunci să nu le întrebuințăm, cu atât mai virtos nu, că acelea costă bani, ear' micul nostru econom nu prea dispune de bani, de a cumpăra chiar și gunoiul, pe care el îl poate produce pe nimic.

Napoleon-cel-Mare zicea, că lui îi trebuie trei lucruri ca să poată subjuga și stăpâni lumea, ear' acele trei lucruri le-a numit: bani, bani, bani, ear' eu zic, că în comitatul nostru, pe cele mai multe locuri, încă ne trebuie trei lucruri, ca să ne putem asigura recolte bune și îmbelșugate și acele trei lucruri sunt: gunoiu, gunoiu și earăși gunoiu.

în cele mai bune se poate sămăna și mai puțin, fiindcă de regulă toată răsare.

Economii, cari seamănă împrăștiat din mână știu din praxă, că câte mâni de grăunțe se dee pe un loc, de aceea unii nici nu mai măsură grăul de sămăntă, ci-l seamănă numai așa pe chibzuite și totuși au holde frumoase și întocmite. De regulă se seamănă într'un loc de un juger catastral câte 7—8 măsuri de grăunțe.

Sămăntura mai rară este mai bună une-ori ca cea prea deasă, fiindcă în aceasta îndeobște holda rămâne subțire în paiu și cu spicele și grăunțele mărunte.

Ar fi deci de dorit, ca să se unească pretutindenea economii nostri, și dacă câte unul singur nu poate, mai mulți la olaltă să-și cumpere câte o mașină de sămănat, cu care, după-cum am zis și mai sus, se seamănă sămăntă mai puțină și holdele totuși se fac mai bune ca cele sămănite cu mână.

În privința alegerii sămănte de sămănat, toți economii știu proverbul, care se potrivește și aci, că: «Ce sameni, aceea răsare». Ba une-ori mai răsare prin holdă și aceea ce nu sămănam, precum e: opsigă, neghina, mazăricea ș. a. De aceea grija tuturor economilor a fost și este până astăzi, ca grăunțele hotărâte pentru sămănat să fie cât se poate de frumoase, de bobonate sau pline și bine alese de sămăntă buruienilor, cari se fac prin holde.

Grăul de sămăntă se lasă deci ca să se coacă mai bine, ca cel de mâncare. Unii economii cu prilejul cărătului grăului de sămăntă, primind grăunțele, cari se scutură atunci și le păstrează deosebit, de oare-ce s'a constatat, că acelea sunt cele mai mari și mai pline și apoi le seamănă deosebit. Alții, precum au făcut Hallett, Mocri, Lireff ș. a. au început alegerea grăului de sămăntă dela un singur spic, pe care l-au sămănat apoi deoparte într'un loc ceva mai rar, primăvara l-au săpat ca cucuruzul și astfel le-a succes să prăsească o specie deosebită de grâu numită după numele lor și tare căutată în comerț.

Pentru alegerea grăului de sămăntă a venit acum în ajutorul economilor și trierele, în cari grăunțele se pot alege așa de bine, ca și-când s'ar alege pe masă. De aceea ar trebui, ca nici un econom să nu samene grăul de sămăntă, până-ce nu și-l-a ales mai întâiu în trierele numite.

Grăul adus din țeri străine se aclimatizează cam greu la noi, de aceea fiecare econom trebuie să cultive mai întâiu numai astfel de grâu, care se cultivă în țeara noastră și numai în măsură mai mică să samene grâu de probă din alte țeri, până-când vede adecă, că acela reușește și la noi.

Pentru a feri încâtva grăul de tăciune, din timpurile cele mai vechi s'au folosit economii de văruiatul aceluia. Despre aceasta ne spune și Virgiliu în «Georgicele» sale, și anume: că vechii Romani întrebuițau aceasta metodă, ca pe cea mai bună și mai simplă.

Mai târziu în evul de mijloc, economii au început a mai întrebuița și un fel de leșie făcută din apă, cenușe de lemn și var. Pe la începutul veacului al 18-lea, Iutais a aflat un fel de sare de nitru, supranumită și peatra filosofică, în a cărei soluțiune (leșie) se înmuia grăul înainte de sămănat. Tot pe atunci unii economii din Francia au început a înmuia grăul de sămăntă într'un fel de leșie de cenușe, balebă de vacă, ud și apă. Această metodă avea de scop mai mult grabnica încolțire și răsărire a grăunțelor, decât nimicirea sămănte de tăciune.

Împrejurarea că o corabie încărcată cu grâu, ce venia din Asia s'a cufundat aproape de Bristol în mare, unde apa era tare sărată și astfel grăul acela nu se mai putea întrebuița la facerea pânei, ci numai pentru sămănat, a dus cu sine, ca tăciunile să piară cu totul din holdele sămănite cu astfel de grâu, servind totodată și ca învățătură economilor pentru viitor.

Tull, un scriitor, ne spune, că economii întrebuițau apa sărată contra tăciunelui încă de pe la anul 1660.

Altă metodă pentru văruiatul grăului de sămăntă este și a lui Dombasle, care constă dintr'o leșie de pucioasă, var, sodă și apă,

dar' nici aceasta nu s'a bucurat de o primire călduroasă din partea economilor, de oare-ce era prea costisitoare și scumpă pentru ei.

Între toate mijloacele arătate până aci, nici unul nu e recunoscut așa de bun, ca leșia de peatră vână, care se topește mai întâiu în apă ceva călduță, apoi se amestecă cu câte 100—200 litre de apă rece, care o turnăm peste grăul pus în ciubere, unde se amestecă și se lasă de seara până dimineața. Cu două chilograme peatră vână se pot face 10—12 hectolitre de grâu. În dimineața următoare se scoate apoi din ciubere, se întinde la soare, ca să se usuce, și apoi după două trei zile se poate sămăna.

De oare-ce peatra vână atacă mai tare ca toate celelalte leșii sămăntă tăciunelui de grâu, ea s'a adevărit a fi cel mai bun mijloc pentru stîrpirea tăciunelui. Dar' s'a adevărit mai departe, că praful ce se desvoaltă din acea peatră vână cu prilejul sămenatului din mână, poate să devină vătămător și primejdios sănătății economilor, înghițându-l în ei. De aceea economii învățați s'au cugețat la aflarea unui alt mijloc mai puțin vătămător sănătății omului.

D. Quarante Descalone din Francia a aflat în timpul din urmă un nou mijloc pentru văruiatul grăului de sămăntă, numindu-l germinator, care are toate însușirile petrei vinete, numai că nu este așa vătămător sănătății omului. De aceea s'a și recunoscut ca cel mai bun mijloc pentru văruiatul grăului de sămăntă.

Se înțelege, că toate mijloacele înșirate aci se pregătesc mai anevoe și chiar cu oarecare cheltuială. De aceea apoi și vedem, că economii nostri întrebuițează mai mult laptele de var, pentru grăul de sămăntă, când este atăcat de tăciune și numai când ved, că acela nu ajută nimic, mai cearcă și altele, despre cari aud, că sunt mai bune și mai nimerite ca cele cunoscute de ei.

Ioan Georgescu.

Culesul, păstrarea și transportul poamelor.

Ori-cât de bine ar îngriji cineva pomii până la timpul când se se folosească de roadele lor, adecă până la cules, osteneala îi va fi înzadar, dacă nu va urma regulat cu aceste îngrijiri și după cules.

Timpul culesului e deosebit după deosebitele soiuri de pomi.

Poamele se cunosc că sunt coapte atunci când au un miros plăcut destul de desvoltat, și încep a căde singure din pom când timpul este destul de liniștit și fără vânturi. Merele și perele se mai cunosc că sunt coapte atunci când, simburii a început a se înegri și se mișcă în căsuțele lor, prunele când li-se sbârcește pelița; ear' pentru celelalte poame se cunosc că sunt coapte atunci, când sunt dulci, zămoase și moi. Nici-odată nu trebuie a ne grăbi cu culesul poamelor înainte, căci le vom vinde mai pe urmă pe nimic. Prețul lor se poate urca dacă vor fi coapte și bine ținute.

Culesul nu trebuie să se facă scuturând pomii sau bătându-i cu prăjina, căci cu asta facem un rău foarte mare rupând crăcile și rămurelele acelea cari în viitor ar da fructe; afară de asta poamele prin căderea lor jos isbindu-se de pământ se zdrobesc, ne mai putându-se păstra și astfel avem o pierdere destul de însemnată.

Culesul trebuie să se facă cu mână prin ajutorul unei scări, punându-le în coșuri și umblând binisor cu ele ca să nu se lovească unele de altele căci se vatămă. În casuri când nu se poate culege cu mână în nici un mod, punem rogojini sau paie dedesubt, se scutură de pom odată ca să căză poamele, se adună numai decât cele căzute așa că scuturând al doilea se nu cază peste cele dintâiu și așa se urmează până-ce cad toate.

Poamele menite a se ține peste iarnă trebuiesc culese cu cea mai mare îngrijire, căci cu cât sunt mai sănătoase, cu atât se păstrează mai bine și cu atât prețul lor se urcă din ce în ce mai mult.

Când poamele s'au cules cu îngrijire, trebuiesc lăsate două până la trei zile într'un loc uscat și răcoros; după aceea se pot duce la locul menit, care trebuie să fie întunecos, căci lumina le face rău.

Pivnițele sunt cele mai bune pentru păstratul poamelor, ele trebuiesc însă să fie goale, uscate, răcoroase și întunecoase, să aibă o singură ușă și o fereastră mică la răsărit sau mează-zi. Această pivniță să fie bine curățită. După-ce s'au așezat poamele într'însa, trebuie a se deschide ușa și fereastra din când în când pentru a se aerisi.

În pivniță se pun cu coada în sus pe niște policioare cari să fie curate, netede și acoperite cu mușchi uscați sau rumegătură de ferestreu de brad. Nu este bine a se pune mai mult de trei straturi (rînduri) de poame unul peste altul pe o poliță. După-ce s'au așezat, din când în când, e bine a se căuta poamele spre a alege pe cele stricate.

Poamele se mai pot păstra și în buți sau butoaie fiind desfundate la un cap, învălindu-le cu hârtie pe fiecare deosebit sau cu paie în modul următor: se așează vasele în pivniță sau într'o cameră care să fie răcoroasă, punem un strat de paie, după aceea un rînd de poame, și tot astfel se urmează până-ce se pun toate.

Când vrem să ducem poamele la depărtări mari, le punem în coșuri, lăzi sau cutii. În acest cas culesul îl facem mai nainte de coacere cu câteva zile. Poamele culese se lasă să stea două sau trei zile și după aceea se așează în mușchi, frunză, hârtie sau pleavă.

Vasele în cari transportăm poamele trebuie să fie mai mult late decât înalte, transportul trebuie făcut ușor, ca să nu se facă zdruncinături prea mari, fiind vătămătoare.

Nimic nu este mai priincios pentru un om care se ocupă cu cultura pomilor decât a desface poame frumoase și sănătoase și cât se poate mai târziu.

(Din «Albina»).

Ioan C. Tomoiulă.

SEFATURI.

Uscatul poamelor.

Cine are poame mai multe și nu le poate folosi într'un mod sau altul, este prea firesc ca să se îngrijească cumva de păstrarea lor peste iarnă. Sunt anumite soiuri de mere și pere iernatice, cari se pot păstra până primăvara târziu; sunt însă unele vâratice, cari nu se pot păstra și fiind omul și cam departe de oraș, nu le poate nici vinde cu preț. Asemenea poame trebuie uscate ca legumă de post.

În economiile mai mici uscatal se face în cuptorul în care se coace și pânea. În economiile mai mari însă sunt anumite cupatoare, în cari se pot usca mai multe poame deodată. Lucrul de căpetenie la uscatal poamelor este, ca acele să se usuce cât mai bine și mai curând, căci la din contră se strică și nu se pot păstra.

Poamele mai mărunte se uscă și așa întregi, ear' cele mai mari trebuie crepate în două sau patru, ca astfel să se poată usca mai bine și mai ușor. Unii le mai curăță și de coajă și cocean și așa le uscă, alții le taie felii și le întind mai întâiu la soare pe niște scânduri și așa le uscă, alții ear' le taie felii, le înșiră în șpagă și astfel le uscă la soare.

După-ce poamele s'au uscat bine, se mai întind câțva timp în poduri, ca să le ia aerul și numai după aceea se așează la un loc svântat, până-când omul are lipsă de ele.

Useatul prunelor.

Prunele încă se pot usca în cuptorul de pâne pe anumite scânduri sau lese (grătii) de nuiele; mai bine însă se uscă și ele în anumite coșare (cuptoare) anume făcute cu o gratie de nuiele. Înainte de a pune prunele pe coșare e bine ca să se țină câte va zile pe anumite mese mai lungi ca să se svênte, căci la din contră unele se prea creapă și astfel o parte a mustului se scurge din ele.

Unii scot simburii prunelor și numai după aceea le uscă, alții le uscă și așa cu simburii în ele. Pentru a scoate simburii din prune, nu-i de lipsă ca să le crepăm, ci numai apăsăm cu un cuiu de lemn simburii dela vîrf cîtră coadă și așa se pot scoate destul de bine. Această lucrare se poate face mai cu succes, când prunele sînt coapte de jumătate. Când prunele se uscă pe coșare, la început trebuie să le facem focul tot mai mic și numai cîtră sfîrșit se face mai mare. De altcum și aci se poată ajuta încîtva, punîndu-se cele mai uscate înainte, ear' cele mai verzi îndêrēt pe gratie.

Mierea (lictarul) de prune.

Mierea de prune se ferbe din prunele deplin coapte și dulci. Spre scopul acesta se adună prunele și se bagă într'o căldare mai mare de aramă, unde se ferb pînă se fac ca un cir gros. Atunci se scot și se strecoară printr'o străcurătoare, ca să se curăte de simburii și coji. Unii scot simburii înainte de a se ferbe în căldare. Cirul acela se pune apoi din nou pe foc și se ferbe pînă-cînd se face ca mămăliga. Atunci se ia dela foc, se lasă ca să se răcească și apoi se așează în anumite vase, cari se leagă bine pe la gură, ca să nu poată pîtrunde aerul în ele. Pentru a-i da oare-care miros și gust plăcut se mai poate pune în căldare cînd ferbe mierea și puțină scortîșoară pisată, cuișoare sau coajă de citroană.

După-cum se face mierea de prune, se poate face și cea de pere, cu aceea deosebire, că perele mai întăiu se calcă la teasc, se storc, ear' mustul lor se ferbe în căldare pînă cînd se face ca mămăliga, cînd apoi se ia și se așează în anumite vase, unde se păstrează, pînă cînd avem trebuință de ea.

Mierea de prune și pere se poate în-
trebuința ca legumă de post sau cocîndu-se în aluat ca plăcinte, scoverzi ș. a.

Știri economice.

Starea viilor. Din rapoartele ofi-

cioase se constată, că starea viilor e multumitoare și peste tot va fi o bună roadă mijlocie, în unele părți chiar peste mijlocie. Peronospora a făcut multe pagube, în unele locuri a stricat viilor ghiata și seceta. Strugurii încep a se coace. După ținuturi starea viilor e următoarea:

În părțile apusene ale Ungariei a făcut mari pagube în vii peronospora, dar' cu toate acestea se așteaptă o roadă mijlocie. Pe la Tisa a bătut viile în multe părți grindina și le-a stricat mult și seceta, așa că ciorchinele se uscă. Seceta a bătut și în Bănat, dar' cu toate acestea viile pe aici sînt frumoase. Sînt frumoase viile în Ardeal, unde va fi o roadă mai bine de mijlocie, deși pe aici în unele părți boanele sînt mici și nu prea dezvoltate.

Opreliște. Ministrul de agricultură al Ungariei face cunoscut, că guvernul României a oprit importul (ducerea) de porci din Ardeal și Ungaria în România. Causa sînt boalele de porci, cari bîntuie la noi în multe părți.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Cătră popor.

În fruntea acestei pagine a prețuitei »Foaia Poporului«, ce o ai în mînă, iubite cetitor, întîmpini numirea »Școala română«.

Ce măreață numire această, drag popor!

Dar' poate că mulți nu v'ați gîndit mai dinadins la însemnătatea acestei numiri... și de aceea nu-mi veți lua în nume de rîu, dacă în cele următoare v_e voi spune ceva despre însemnătatea ei.

De câte-ori n'ați lăcrîmat de bucurie, mai ales cu prilejul examenului școlar auzind pe micii școlari, fiii voștri, vorbind cu așa foc dulcea limbă românească, spunînd atâtea lucruri frumoase despre moșii și strămoșii noștri, despre țeri, popoare, munți, rîuri și alte frumseți ale lumii, despre D-zeu făcătorul și susținătorul tuturor acestora?!

Ați lăcrîmat zic, vîzîndu-i pe ei cum doi cu doi se sfătuesc ca bătrînii despre folosul învățături, al conducerii bune a economiei și al îmbrățișării meserilor! Apoi ce plăcere ați simțit în inima voastră la înțonarea unei cîntări duioase românești cu glasurile lor de păserele! Și cît de liniștiți în inima și sufletul vostru v'ați depărtat dela asemenea examen, mirîndu-v_e cum acei copilași mititei v'au putut face o așa bucurie asemenea căreia în viața voastră n'ați simțit!!!

Ei!... dar' mă prind, că nici unul nu v'ați gîndit mai deaproape asupra acestui lucru, aflîndu-i izvorul din care se naște.

Nu!... Căci între poporul nostru mai ales unde învățatorul e plătit din repartitie s'a lătit împotriva școalei o părere, care cu durere o spun, e foarte primejdioasă.

....Crezi, iubite popor, că străinu 'ți face și susține ție școli spre folosul tîu?...

Dar' spune, dacă Ioan e prost, e leneș și își dă livadea sa lui George, oare George gunoeste, cosește, uscă și cară nutrețul pe seama lui Ioan?... S_e nu crezi așa ceva, că »fiecare își trage jar la oala lui«. Și mai bine »decît s_e-ți deschidă alții ochii, deschideți-i tu din vreme«.

Asemenea și străinul, crezi că se va trudi cu copilașii tîi a-i crește înspre binele și folosul tîu?... *Amar te 'nșeli!*...

Căci el îi va crește pentru el, pentru planurile lui. Atunci nu vei mai auzi pe copilașii tîi spunînd atît de plăcut în dulce limba maicei lor despre cele-ce ai auzit spunînd la examenul dat în școala susținută din sudoarea muncii tale.

Și nu v_e vine greu la cei mai mulți, că nu știți carte și umblați cu o sărăcie de scrisoare sosită de undeva prin noroiu și vreme rea de multe-ori cine știe cît de departe, perzînd timpul pînă la unul care poate s_e v_e tîlmăcească ce stă în ea?...

Oare n'a sosit timpul, ca copiii voștri s_e nu mai crească proști — că azi »cine nu învață, din lume e pierdut, ca moșul o vieață a duce a trecut?«.

Ei! dar' ce ați zice acum, în ce școală oare se pot ei lumina, cîștigîndu-și cunoștințele de lipsă pentru viață?...

— Vedeți dar' ce însemnătate are pentru voi școala susținută din sudoarea muncii voastre, în care se vorbește și se scrie dulcea limbă românească, în care mergînd și ascultînd pe micii voștri copilași nu v_e mai puteți satura și mira de ce-i învață pe ei învățatorii lor. Vedeți dar' ce e pentru voi »Școala română«.

Îmbrățișați, iubii mei, cu mai multă căldură școala și învățatorii. Apropiati-v_e cît mai tare de ei, legați frăție unii cu alții, lucrînd mîna în mîna și dîndu v_e silința spre înaintare și bunăstare!!

Aceasta, după-cum vedeți, e dorința și a conducătorilor națiunii noastre, căci ei au dat loc în această prețuită foaie și »Școalei române«.

Credeți că doară numai pentru învățatori s'a deschis această rubrică?... Nu!...

Ci de oare-ce această foaie este pentru popor, s_e-i facă cunoscută școala, folosul ei, cum trebuie prețuită învățatorii și alți binevoitori ai școalei, pentru greaua lor chemare, ce o au întru luminarea poporului.

Urmăriți dar' cu luare aminte cele-ce vi-se spun și în această rubrică despre »Școala română«, căci e scrisă înspre binele și fericirea voastră și prin urmare a întregii noastre națiuni. *G. M.*

Despre jocurile de băieți.

De **Petru Roșca**, profesor.

(Din progr. gimnas. din Brașov).

(Urmare).

S_e vedem acum ce e de făcut, ca jocurile s_e se introducă în mod sistematic și s_e înflorească. E natural, că mai întăiu de toate avem trebuință de un loc acomodat, care s_e întrunească toate condițiile, ce trebuie să le aibă un loc de joc bun și potrivit. În privința aceasta Anglia a făcut mai mult ca ori-cet stat; un director englez s'a exprimat la o ocasiune, că dînsul mai ușor își poate închipui o școală engleză fără sală de prelegere, decît fără de un loc frumos pentru jocuri; deși cuvintele acestea, se înțelege au fost rostite în glumă, totuși ele au însemnătate caracteristică, fiind că acolo se pune cel mai mare pond pe locurile de joc, cari de multe-ori sînt de o frumsețe ideală. Ele de regulă sînt atît de mari, încît chiar și toți școlarii se pot juca acolo deodată.

Locuri de joc precum au Englezii deocamdată nu vom pute avea; ceea-ce însă pentru noi este de lipsă e un loc în extindere de un hectar, care s_e fie cît de drept și cu iarbă scurtă acoperit, ear' împrejur s_e fie încercuit cu arbori umbroși; locul acesta mare trebuie să fie împărțit în mai multe părți pentru diferitele jocuri, ceea-ce mai bine se face prin plantare de arbori.

Avem odată locul de joc, ne mai lipsesc încă uneltele de joc, cari însă nu sînt scumpe, fiindcă jocurile obișnuite pentru școlari n'au nevoie de unelte costisitoare. La tot cazul nu ar fi bine, ca aparatele s_e se procure din contribuiri făcute de școlari, căci mulți părinți, cari privesc în joc numai o pierdere de timp, n'ar da nici un crucer pentru asta. Ar fi deci de dorit ca școala însăși să procure și să administreze uneltele de joc, precum se face și cu aparatele de gimnastică. Odată procurate aparatele de joc, suma ce ar fi de trebuință pentru susținerea, repararea, înnoirea și completarea lor pe an nu ar trece peste fl. 15—20.

Se naște acum întrebarea: cînd s_e se aranjeze jocurile și cît s_e dureze ele? Vor fi mulți de părere, că este de ajuns dacă se joacă ici-colea, precum s'a făcut și pînă acum cîte un joc la finea orei de gimnastică. Dela gimnastică se cere însă atît de mult, încît timpul de 2 ore pe săptămână, care-i este rezervat, nu-i nici-decum de ajuns; în Prusia s'au introdus 3 ore de gimnastică pe săptămână și totuși sînt mulți de părere că și atît e prea puțin. Jocurile n'au să se desvolte pe contul orelor regulate de gimnastică, ci din contră ele s_e dea mîna de ajutor la promovarea și ridicarea acesteia.

Dacă e, ca înfrurirea igienică a jocului în aer liber să fie completă, dacă e, ca însușirile educative, pe cari le-am amintit mai sus, s_e-și exercite influența lor binefăcătoare, atunci este neapărat de lipsă, ca pentru jocuri să se destineze un timp mai îndelungat. Numai prin o deprindere continuă și după-ce ne-am cîștigat o măiestrie oare-care în diferi-

tele jocuri, se naște plăcerea de-a le juca regulat.

Dacă voim ca școala să asigure jocurile și pentru viitor, atunci trebuie să pretindem, ca o după amiază pe săptămână să se reserveze numai și numai pentru joc.

La școalele noastre Mercuria și Vineria după amiază nu se țin prelegeri, deci în timpul acesta s'ar pute elevii obliga a eși afară în liber, pentru a se ocupa cu jocuri corespunzătoare etății lor; lipsindu-ne deocamdată un loc destul de mare, pe care deodată s'ar pute juca vr'o patru sau mai multe clase, s'ar pute fixa pentru fiecare clasă o după amiază de joc, căci dela 3 ore încolo nu mai sunt prelegeri. (Va urma).

Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului.

— Convocare. —

On. preoți și învățători gr.-cat. din partea transilvană a dieceei Lugojului și alți binevoitori ai școalei, prin aceasta se convoacă la adunarea generală a *Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din ținutul Hațegului*, ce se va țină în Grădiște (Ulpia-Traiană), la 24 Septembrie 1899.

Program:

- a) participare în corpore la serviciul divin în biserica gr.-cat. din loc la 9 ore a. m.;
 - b) ședința I. cu început la 10 ore a. m.
1. Cuvântul de deschidere al președintelui.
 2. Constatarea membrilor prezenți.
 3. Raportul comitetului central despre activitatea Reuniunii în anul trecut
 4. Raportul cassarului și al bibliotecarului.
 5. Exmiterea alor 3 comisii pentru cenzurarea rapoartelor de mai sus.
 6. Exmiterea unei comisii pentru înscrierea de membri noi și încasarea de taxe.
 7. Ținerea prelecțiilor de model, eventual citirea elaboratelor practice prin d-nii: Ioan Muntean, învățator în Cudjir, Stefan Țarină, învățator în Păncinești și Liviu Varvoni, moralist absolut și învățator în Grădiște.
 8. Citirea disertațiilor.
 9. Alegerea oficialilor și a comitetului central pe un nou period de 3 ani.
 10. Raportul comisiunilor exmise.
 11. Satorirea termenului și locul pentru adunarea generală viitoare.
 13. Eventuale propuneri.

Din ședința comitetului central ținută în Hațeg, la 3 Iulie st. n. 1899.

Nicolau Nestor,
președinte.

Stefan Țarină,
notar I.

Mihail F. Jubașin,
notar II.

Notă: Această convocare publică se se considere și ca invitare specială.

— Eseriere de concurs. —

Concursul despre care am făcut amintire în nrul trecut la Révașul școalei, este de următorul cuprins:

Reuniunea învățătorilor gr.-cat din ținutul Hațegului escrie concurs public cu premiu de 100 coroane pentru cea mai bună *Geografie a comitatului Hunedoarei*, împreună cu monografia comunelor, care pentru noi Români sunt de însemnătate istorică.

Operatul (de cel puțin 10 coale manuscris), pe lângă referințele topografice și etnografice va avă de a cuprinde pe scurt și evenimentele istorice mai momentose și fiind menit pentru lectura poporului, va fi de a se redacta în stil popular.

La acest concurs pot participa numai membrii Reuniunii, operatele cărora vor fi de a se susține comitetului central în Hațeg până la 1 August st. n. 1900. Cele incurse după acest termen nu vor fi luate în considerație.

Premiul se va conferi numei lucrării celei mai de valoare cenzurate de către o comisiune special exmisă din sinul Reuniunii. Elaboratul premiat va forma proprietatea Reuniunii, cu a căreia spese se va și tipări.

Manuscrisurile provăzute cu motto sunt a se susține până la termenul fixat însoțite de o epistolă închisă, ce va cuprinde în sine numele și adresa autorului.

Din ședința comitetului central al Reuniunii ținută în Hațeg, la 3 Iulie 1899.

Nicolae Nestor,
președinte.

Stefan Țarină,
notar I.

Mihail F. Jubașin,
notar II.

AVIS.

P. T. domni învățători și colegi! La multe întrebări ce 'mi-se fac, cu onoare vin a răspunde, că deși am intrat în statul de pensiuie, dar' lucru și mai departe pe terenul literar-didactic, și pentru noul an școlar 1899/1900 pot servi cu manualele mele didactice — scrise cu multă îngrijire — într-o limbă ușoară, metodă practică, și amăsuraat gradului de înțelegere a tinerimei noastre din școala populară, că așa cartea se le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie.

1. Micul Abcdar 18 tabele de parete 3 fl. 60 cr. — 2. Micul Abcdar P. I. ediția IX. pentru I. an. 20 cr. — 3. Micul Abcdar P. II. ediția V. pentru II. an 20 cr. — 4. Micul Legendar P. III. ediția V. pentru III. și IV. an 30 cr. — 5. Exerciții intuitive ediția III., pentru învățatori 30 cr. — 6. Metodul de procedere, la Abcdar, p. inv. 40 cr. — 7. Limba română (gramatică) 30 cr. — 8. Economía, ediția VI. (clasa IV., V., VI.) 20 cr. — 9. Socoata, P. I. ediția IV. 20 cr. — 10. Socoata, P. II. ediția II. 20 cr. — 11. Tabelele, măsurile și banii, ediția III. 6 cr. — 12. Istoria naturală, ediția VI. 20 cr. — 13. Geografia P. I. ediția IV. (clasa III. și IV.) 20 cr. — 14. Istoria Ungariei, ediția II. clasa IV. și V.) 20 cr. — 15. Istoria universală, ediția II. (clasa VI.) 20 cr. — 16. Abcdarul german-român 20 cr. — 17. Istoria Românilor 30 cr. — 18. Micul gratulant 30 cr. — 19. Cântările Vitleemului 10 cr. — 20. Învățatură despre banii noi 2 cr. Cu stimă colegială: *Ioan Tuducescu*, posta R.-Lippa, ctul. Timiș.

Prinosuri culturale.

(Urmare și fine).

Dăm, în cele următoare, numele acelor fii ai poporului român, cari din prilejul adunării dela *Seliște* a *Societății pentru fond de teatru național român* au depus prinosul lor pe altarul cultural al acestei instituțiuni:

III. Membri ajutători.

1. Alexandru L. Lăzurean, București 20 lei. — 2. Dinka Scheleru, proprietar, jud. Gorju 20 lei. — 3. Numa Frumușan, adv., 10 lei. — 4. Dela Jiu 2 lei. — 5. Ilie P. Dobrescu, comerciant 6 fl. — 6. G. N. Vulcănescu, comerciant 5 lei. — 7. Ioan D. Șufana, comerciant 12 lei. — 8. Al. M. Iacomî, procuror 20 lei, toți din Tîrgu-Jiu. — 9. Dumitru Roșca, paroch gr.-cat. 1 fl. — 10. Nicolae Moisin, măsar 2 fl. — 11. Nicolae Loșnița, fabric 1 fl. — 12. Dumitru Roșca, comerciant 1 fl., toți din Seliște. — 13. George Ittu, paroch, Vale 3 fl. — 14. Alexandru Borcea, paroch gr.-or. 2 fl. — 15. Ioan Popa, paroch gr.-or. 2 fl. — 16. Danil Marcu, paroch gr.-or. 2 fl. — 17. Ilariu Comșa, practicant 2 fl., toți din Seliște. — 18. Dionisiu Stanciu, Viștea-inf. 1 fl. — 19. Bucur Galbincea, Sâmbăta-inf. 50 cr. — 20. Dumitru Hanciu, fabricant. 21. Ioan Hanciu, fabricant. 22. Dimitrie Simian, fabricant. 23. Ioan I. Simian,

24. Nicolae I. Simian, fabric.
25. Oprea I. Simian, fabricant.
26. Dumitru N. Simian, antrepr.
27. Ioaneș Hertia, comerc.
28. Nicolae Steflea, curelar.
29. Petru Irimie Hertia, curelar.
30. Nicolae N. Simian, comerc.
31. Stefan Costea.
32. Ioan Borcea, toți din Rîmnicu-Vâlcea, au constrăut toți la oaltă 54 lei, în vala moastră 25 fl. 79 cr. — 33. Ieronim Mardan 2 fl. — 34. Ioan Voicu 1 fl. — 35. Valeriu Arseniu 2 fl. — 36. Ioan Chipară 2 fl. — 37. Dion. Aron, paroch gr.-cat. 2 fl., toți din Gurariu. — 38. Ioan Iosof, paroch 2 fl. — 39. Petru Juga jun. capelan 2 fl. — 40. Ioan Juga, funcționar 2 fl. — 41. Stefan Milea 1 fl. — 42. Ioan Bratu 1 fl. — 43. P. Banciu 1 fl. — 44. Simion Rodean 1 fl. — 45. Nicolae Juga 1 fl. — 46. George Bratu 1 fl. — 47. Dumitru Iosof 1 fl., toți din Tilișca. — 48. Nicolae Tipuriță 1 fl. — 49. Ioan Săroi 1 fl. — 50. Antonie Dragomir 1 fl. — 51. Mateiu Turcu 1 fl. — 52. Ioan Topârcean 1 fl. — Petru Apolzan 1 fl., toți din Sibiel. — 54. Vasile Tipuriță. 55. Maniu Dragomir. 56. Ioan Solomie. 57. Dumitru Stănilă. 58. Ioan Tipuriță lui Ioan. 59. Ioan Tipuriță lui Vasile. 60. Mihail Stănilă. 61. Văduva Comana Dragomir. 62. Ioan Dumitrescu. 63. Vasile Micu. 64. Petru Balu. 65. Nicolae Banciu Comănică. 66. Constantin Nartea. 67. Ioan Oprean. 68. Ioan Popa. 69. Oprea Nartea. 70. Ioan Nedelcu. 71. Stănilă Ana, toți din Vale, câte 1 fl. — 72. George Ghișe. 73. Ioan N. Oprean. 74. Dumitru Bozdog. 75. Ilie Georgescu, direct. școl. 76. Ioan Prodan. 77. Ioan Vlad. 78. Nicolae Păta. 79. Ioan P. Bozdog. 80. Aron Șerb, preot-înv. 81. Ioan Alăman. 82. Ilie Șerb. 83. Ilie Oprean. 84. Ioan Șerb. 85. Dumitru Ghișe, toți din Poiana, câte 1 fl. — 86. Ilie Bozdog. 87. Nicolae Vonica, ambii câte 50 cr. — 88. Aron Muntean 1 fl. — 89. Adam Micu, notar 3 fl. — 90. Nicolae Branga 1 fl. — 91. Dumitru Șufana, cassar 2 fl. — 92. Ioan Șerb 1 fl. — 93. Dr. Victor Mihu 1 fl. — 94. Ilie Dobrotă 2 fl., toți din Poiana. —

95. Irimie Banciu. 96. Ioan Sintilă. 97. Ioan Moga, paroch. 98. Ioan Genie. 99. Ioan P. Dobrescu. 100. Nicolae Genie. 101. Vasile Dobrescu, câte 1 fl. — 102. Dionisie Iuga, notar 2 fl. — 103. George Tănăsescu 1 fl., toți din Rod. — 104. Ioan Orăștean, paroch, Apoldul-inferior 3 fl. — 105. Dumitru Orăștean, învățator 2 fl. — 106. Comuna politică Căpiniș 1 fl. 50 cr. — 107. Comuna politică Reciu 1 fl. 50 cr. — 108. Demetriu Munthiu, notar. 109. Basiliu Necsa, paroch. 110. Dumitru Ivan, epitrop. 111. Dumitru Iridon, comerciant, toți din Apoldul-superior, câte 1 fl. — 112. Șerban Cioran. 113. Maniu Lungu junior, câte 50 cr. — 114. Maniu Lungu, senior. 115. Emilian Cioran. 116. M. Jourca, câte 50 cr. — 116. Iosif Goga, paroch. 118. Stan Vidrighin. 119. Petru Cioran. 120. L. Mederus, farmacist, câte 50 cr., toți din Rășinari. — 121. Ioan Hanzu, preot. 122. Ioan Hanzu, învățator. 123. Vasile Stroia, econom. 124. Ioan Dobrotă, învățator. 125. Victor Comes, notar - adjunct, câte 1 fl., toți din Cacova. — 126. Ioan Măcelariu, Apoldul-inferior 2 fl. — 127. Daniil Stroia, Mercurea 2 fl. — 128. Ilie N. Petruțiu, comptabil, Mercurea 1 fl. — 129. Lud. Pesamosca, Orlat 2 fl. — 130. Ioan Vulcu. 131. N. Iosif. 132. N. Popoviciu, câte 1 fl. — 133. N. Ivan. 134. Nicolae Neagu. 135. Vasiliu Mețiu. 136. Iacob Gavrilă. 137. Iacob Blaga, câte 50 cr. — 138. Antonie German. 139. Iacob Hodoș. 140. Ioan Mules, câte 1 fl. — 141. Ana Otoi. 142. Antonie Teșă, câte 50 cr. toți din Aciliu. — 143. Ioan Vințeriu, paroch 2 fl. — 144. Isaia Henteș, paroch 3 fl. — 145. Savu Ayram, învățator 50 cr. — 146. Nicolae Albu. 147. Dumitru Cristea, învățator, câte 1 fl., toți din Oena-Sibiului. — 148. Simeon Alămorean, paroch. 149. N. Solomon a lui Aron. 150. Ioan Topârcean, câte 1 fl. toți din Alămor. — 151. Petru In-

CRONICĂ.

Alegere de preot. În 29 August s'a făcut alegerea de paroh în *Ghiroce*, protopresbiteratul gr.-or. al Timișoarei. Dintre 6 candidați (3 preoți și 3 clerici absoluți) a fost ales cu 100 voturi clericul absolut *David Voniga*.

Păstrați fânul! În comitatul Solnoc-Dobâca samsarii evrei cumperă dela economi cu câte 1 fl. — 1 fl. 30 cr. maza metrică de fân, pe care-l vând apoi pe bani scumpi României. Că economii își lapădă astfel aproape pe nimic recolta de fân, dovedește chiar și faptul, că în același timp în ținuturile Timișoarei samsarii plătesc 2 fl. — 2 fl. 60 cr. de maza metrică.

Fabrice nouă în Ardeal. Erarul se ocupă cu planul de a înființa în *Sebeș* ori în *Petrifaléu* o fabrică de celuloze. Pertractările cu oficiul silvanal din Sebeș în acest obiect sînt în curs.

Un inginer din Germania zilele trecute a umblat prin Sebeș, ca să studieze locul, fiind trimis de o societate germană, care intenționează să înființeze în Ardeal mai multe fabrici de industrie textilă. Prima fabrică de acest soi ar fi să se înființeze în Sebeș, spre care scop, dacă se va putea ajunge la învoială cu orașul, societatea va răscumpea dreptul de apă pe riul Sebeșului și morile aflătoare pe el.

Mulțumită publică. Dl *Vichentie Stan*, secretarul corului bis. gr.-or. din *Măciova*, aduce mulțumită dlor cari cu ocaziunea concertului »Rugei« de a doua zi de Sf. Marie au făcut suprasolviri în favorul corului; anume dlor V. Tăran, comerciant în Căvărâș (2 fl.), G. Bucse, econom în Măciova (60 cr.), Litsek Zoltán din Măciova (60 cr.), V. Virth, manipulant în Măciova (50 cr.), Litsek Gyula din Grădiște (40 cr.), N. Bucse, preot în Măciova (10 cr.) și I. Goloșie, econom în Măciova (10 cr.)

Vagoane pentru transport de poame. Ministrul de comerț dănd ascultare deselor plângeri ale producătorilor și comercianților de poame, că oricum de precaut și-ar pacheta marfa, pe tren o parte însemnată se strică, prin ce păgubesc foarte mult, — a dispus construirea unor vagoane anume pentru transportarea poamelor. În fabrica de mașinării a căilor ferate de stat sînt gata deja vre-o câteva vagoane de acestea, cari în zilele proxime vor fi puse la probă.

Semn de toamnă lungă. În grădina preotului Ioachim Muntean din Gurariului, doi meri, unul pătul și altul posap, au înflorit acum a doua-oară.

Casul acesta, cum ni-se mai scrie, s'a mai ivit de câteva ori — mai ales la mărul cel pătul — și totdeauna a urmat o toamnă lungă și bună.

Vifor în Zlatna. Săptămăna trecută valea Zlatnei a fost băntuită de un mare vifor împreună cu rupere de nori. La locul numit »Valea lui Paul« apa de pe dealuri a dus un pod și a înecat traseul căii ferate. Comunicațiunea spre Alba-Iulia a fost întreruptă pe câteva zile.

† Lucreția David lui Vasilie, din Bucium-Șasa, fostă elevă a școlii de fete și a internatului »Asociațiune«, a răposat, în etate de 15 ani. În mormântarea ei s'a făcut în 1 Septembrie c. în cimiterul bisericii gr.-cat. din Bucium-Șasa.

Dela camera comercială. În biroul camerei comerciale și industriale din Brașov stă la dispoziția celor interesați, spre a lua informațiuni mai detaliate, un concurs de oferte al comandei districtuale de honvezi din Cluj pentru furnizarea de pâine și ovės.

De dragul Evreilor. Tîrgul de vite ce avea să se țină la Timișoara în 14 Septembrie, din cauza zilei lungi a Evreilor, se va ține în 13 Septembrie.

Atac de hoți în tîrgul mare. În tîrgul din Giula judele comunal Ioan Morariu din Șepreș a fost atacat de niște Țigani pe când durmea în trăsură. La strigătele judei Țigani, au fugit, puscând în el și rănindu-l. Judele avea la sine peste 3000 fl.

Fulger ucigaș. O ceată de oameni din Szabadhely mergeau la tîrg la Győrök (cercul Radnei); pe cale i-a ajuns o ploaie cu vifor, dinaintea căreia oamenii și-au căutat adăpost sub niște bagrini (acați). Deodată a lovit între ei fulgerul, ucigînd două femei și un bărbat. Una dintre femeile ucise era în stare binecuvîntată.

Nenorocire. Ni-se scrie: Joi, la 19/31 August mașina de îmblățit a proprietarului Novák Péter din Văsoaia a zdrobit piciorul drept până la genunchi al zilerului *Teodor Oprea*. Nenorocitul a stat 2½ ore cu piciorul zdrobit în mașină, până au isbutit a-l scoate. Venind medicul, nu l-a tăiat, nu avea instrumentele necesare, ci numai l-a legat și a sfătuit pe nenorocita lui soție să-l ducă numai decît la spital la Ienopolea (Boroșineu), ceea-ce s'a întîmplat în ziua următoare — Vineri.

Nenorocitul era om sîrguincios, grăbit întru toate, poate că aceasta i-a și cauzat nenorocirea — și era epitrop-primar al bisericii din Văsoaia.

Înecați în ocne. Agenței Reuter i-se raportează din Yocohama (Japonia), că ocnele dela Besi-Ticocū au fost inundate de apă și 600 oameni surprinși în ocne s'au înecat.

Paiangenul. Iosif *Cucici* din Dre-nova avînd de lucru în pivniță, un paiangen l-a mușcat de degetul mic dela mîna dreaptă. *Cucici* a strivit paiangenul, dar pișcătura dela deget n'a băgat-o în seamă. După scurt timp însă a început să simtă dureri mari în deget, în timp ce mîna și brațul i-se umflase teribil. A fost dus în spital, dar medicii n'au speranță a-l pute scăpa de moarte.

Sfântul Mihail. Ziarului rusesc »Rossia« i-se raportează din Belgrad, că regele Milan a cerut sinodului bisericii sêrbesti să declare sfânt pe fostul principe *Mihail* al Sêrbiei.

Logodnă. D-șoara *Marița Predovicu*, fiica preotului din Amnaș s'a logodit cu dl *Ioan Dancu*, învățător în Ungurei.

Ce face negrija. În comuna *Porumbacul-de-sus* făcînd o femeie pâine, a pus cenușa într-o troacă, unde fiind și cărbuni aprinși s'a aprins peste noapte troaca, apoi a trecut focul mai departe, și a ars ce a mai fost de ars prin tindă, când deodată cam pe la 1 oră după miezul nopții în 2 spre 3 Septembrie a luat casa întreagă foc. Bieții oameni încă dormeau în casă; niște călători ce treceau pe acolo i-au deșteptat, dar tîrziu, căci nu au putut să-și scape nimica. Fiind tare aproape și alte două case ale vecinilor asemenea au ars tot, așa încât nu a rămas decît cenușa la toate câte au fost adunat bieții oameni peste

drieș, notar 2 fl. — 152. Ioan Stoia Bo-beșiu 1 fl. — 153. Ioan Brania 50 cr., toți din Boița. — 154. Aron Flucș, paroh 2 fl. — 155. Ilie Mărginean, primar 2 fl. — 156. Ioan Paștiu 1 fl. — 157. Ilie Plătoș 1 fl. — 158. Petru Florian 1 fl. — 159. Ioan Patachi, învățător 2 fl. — 160. Elisaveta Ioan Dancu 1 fl. — 161. George Marcu 1 fl. — 162. Nicolae Platoș 1 fl. — 163. Ioan Cazan 50 cr. — 164. Ilie Grip 1 fl. — 165. Ioan S. Dicu 50 cr. — 166. Nicolau M. Popa 50 cr. — 167. Achim Curtean 50 cr. — 168. Irimie Macrea 50 cr. — 169. Ioan Dordea, 50 cr., toți din Săcel. — 170. Manuil Iacob 1 fl. — 171. Nicolau Schiau. 172. Nicolau Schiau, stud. jur. 173. Ioan Stirban. 174. Nicolau Aleman. 175. Ioan Fanea. 176. Vasile Greavu, câte 60 cr., toți din Topârcea. — 177. Ioan Florian, notar, Lazu 3 fl. Total 1460 fl. 26 cr. și 121 lei, 6 poli hîrtie à 9 fl. 40 cr. = 56 fl. 40 cr. — 1 franc argint = 46 cr. Suma 1517 fl. 15 cr.

Săliște, în 2 August 1899.

Comisiunea pentru înscrierea de membri:

Petru I. Comșa m. p. N. Hențiu m. p.

D. Lăpădat m. p. I. Herția.

Răvașul școlii.

Cărți nouă. Au eșit în tipar de curînd următoarele cărți:

Religiunea în »școala veche« și în »școala nouă«, de Dr. Petru Barbu. Caransebeș. 1899. Prețul 1 coroană. Cateheții și învățătorii români gr.-or. primesc broșura gratuit, dacă trimit portul postal.

»Datorințele învățătorului ca crescător față de direcțiunea greșită a socialismului modern.« Disertațiune de Alexandru Pop, învățător gr.-cat în Ocna Dejului. Operat premiat de Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei, în adunarea generală ținută la 20—21 Iunie în C. Monoștur. Gherla, 1899. Prețul 20 cr.

Geografia pentru școlile civile și superioare de fete, pe baza planului de învățămînt și

Istorie pentru școlile civile și superioare de fete, ambele de A. Márki, trad. în românește de I. Popovici, profesor la școala civilă de fete a »Asociațiunei«. Prețul la fiecare 2 coroane.

Atragem luarea aminte a cetitorilor noștri asupra acestor cărți, dar' cu deosebire a învățătorilor și bărbatilor de școală.

Concurs școlare. Sînt de ocupat posturile de învățători la școlile gr.-or. din diecesa Aradului: Capolnaș, Labașinț (protopresbiteratul *Lipovei*), Teeș, Păniova (protopresbiteratul *Belintului*), Șoimoș, Toc (protopresbiteratul *Radnei*), Răbăgani, Căbești (protopresbiteratul *Beiusului*), Sêrbesti-Sust, Cămpăni-de-sus și de Jos, Sêdiște-Hêrsești (protopresbiteratul *Vascoului*), Beba-veche (protopresbiteratul *B. Comloșului*), Crocna, Feniș (protopresbiteratul *Halmagiu-lui*) și Borog-Sebeș (protopresbiteratul *Butenilor*), apoi *Racovița* (ppresb. Buziașului), *Gaiul-mic* și *Lighed* (ppresb. Ciacovei), diecesa Caransebeșului. Salar în bani și accesorii, 300—400 fl. Termin de concurs 30 zile.

La școala de aplicație dela institutul pedagogic din Caransebeș este de ocupat postul de învățător dotat cu salar 500 fl. și drept de cuincuenale și de pensiuie. Termin de concurs 30 zile.

Alexandru Esca,
cârcîmar.

Acum am avut ocaziune a ne convinge despre frumoasele progrese făcute de coriști, în scurt restimp. Ieri s'a aranjat un concert. Punctele programului au fost foarte bine și precis executate, cu deosebire însă »Stânțuța« și hora »Sai în joc«, cari au fost bisate. Esactitatea executărei acestor cântări e o vie dovadă despre zelul membrilor din cor. La sfârșit dl *Nicolae Florescu*, în termeni pozitivi a tâlcuit poporului țeran însemnătatea corului. După concert a urmat petrecere cu joc, care a durat până în zorii zilei. În timpul cinei nu au lipsit nici toastele, pentru conducător și prosperarea tinărului cor.

POSTA REDACȚIEI

I. O. în D. »Foaia Poporului« din 1897. (51 de nri bine păstrate) o are de vânzare Petru Manea, cantor în Abrudsat, cu prețul de 1 fl. 50 cr., scrieți-i. Apoi o mai are Ioan Nic. Opincar din Sebeș (strada Gusului 15), care o vinde cu 1 fl. 5 cr., dar' îi lipsesc nrii 10 și 38.

Abon. nr. 3406. Predici funebreale și memoriale de Zach. Boiu costă 1 fl. 50 cr. — Toaste de T. V. Gheaja costă 25 cr. — Plus porto 15 cr.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes
Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Călimdarul săptămânei.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 12-a după Ros., gl. 3, sft. 1.	rés. ap.	
Dum.	29 (+) Tăler. C. S. Ioan	10 Nicol. Tol.	5 38 6 22
Luni	30 PP. Al. Ioan și Pav.	11 Prot	5 40 6 20
Marți	31 Brêul Preac. Mariei	12 Macedoniu	5 42 6 18
Merc.	1 + C. Simeon Stălp.	13 Matern	5 44 6 16
Joi	2 Muc. Mamant	1 Înălț. S. +	5 45 6 15
Vineri	3 Muc. Antim	15 Nicodem	5 47 6 13
Sâmb.	4 M. Vavila și Mois. P.	16 Ludmila	5 49 6 11

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 29 August: Pânticeu (Pânczel-Cseh), Spermezeu (Ispânmezö), Vorumlo, Zam.

Marți, 31 August: Ildamare.

Joi, 2 Septembrie: Felső-Szivagy, Nusfalău, Sibiu (2 zile înainte tirg de cai, 2 zile mai înainte tirg de vite), Sita-Cristur.

Vineri, 3 Septembrie: Satulung.

Sâmbătă, 4 Septembrie: Cața, Ungra (Galt).

Duminică, 5 Septembrie: Dengeleag, Marcod.

Anunț de căsătorie.

Aș dori să mă căsătoresc cu o fată de 18—22 ani. Eu sunt în etate de 24 ani și sunt comerciant bine situat și mă ocup și cu agricultura în o frunțase comună românească din Bănat. Dela fiitoarea mea soție aștept înainte de toate să fie casnic crescută și bună econoamă. Zestre de 2—4000 fl. e bine venită, dar' nu e absolut necesară. Cine vrea să între cu mine în corespondență — cu gând serios — să adreseze scrisorile administrației »Tribunei«, în cuvertă închisă sub »Bănățianul«, descriind circumstările sociale și eventual alăturând și fotografia. Dacă nu ne-om fi pe plac scrisorile și fotografia se retrimite.

[48] 1—1

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
biblioteca »Tipografia«, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcil 15:

INDREPTAR PRACTIC

IN

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 or. mai mult.

KATHREINER

cafea de maltă

Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai mulți ani ca cel mai escelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — In sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 7—10

Requisite pentru scris

ierține și bune

învățători, școlarii și toți cărturarii
găsesc domni
la
prima societate comercială română
»Concordia«
apoi tot felul de
caiete, creioane, tablete,
hârtii, condeie, cerneală, gummi etc.

centrală în Sibiu precum și la
filialele din:
Alba-Iulia și Făgăraș.

[42] 1—3

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterea Șulțiu.

— *Portrete frumoase.* —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 23 cr.

Librăria „Tipografiei”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A ășit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viteri, de lăp-
tării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri
de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote.

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania”

EDITURA

„Societății rom. de agricultură din comitatul Sibului”
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr.
recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia”

soc. pe acțiuni în Sibiu.

Bine apreciată
de întreagă
presa noastră.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din
tainele
vieții.

29 de romele și schițe.

Prețul 1 fl., plus 5 cr. porto.

Se poate procura dela

„Tipografia”,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut!

La Librăria „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu,
se află de vânzare
următoarele publicațiuni

ale Societății

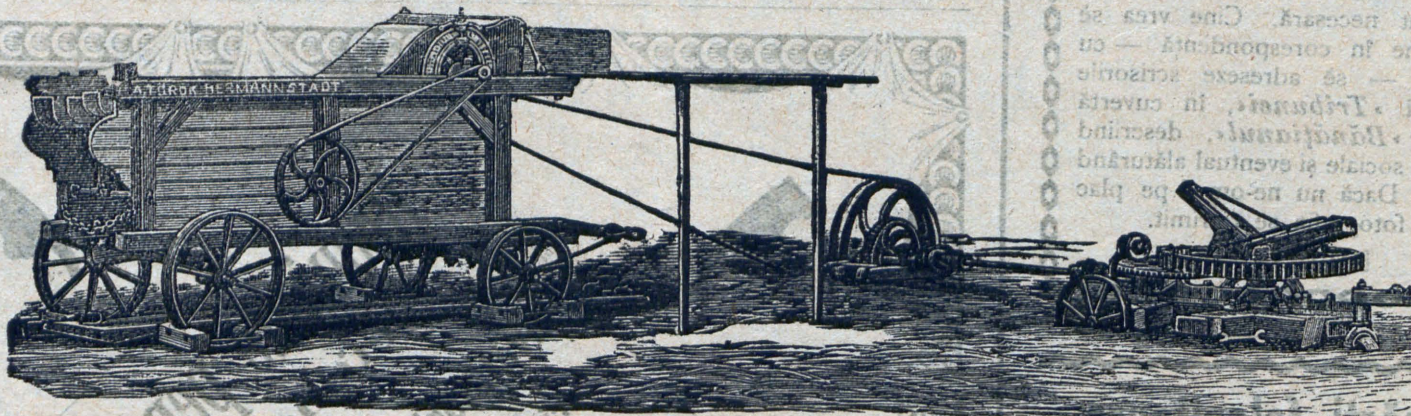
„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tiner” de Aloisiu Melcher.
Partea I. și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. „Pregătire la moarte”, adică considerațiuni asupra maxi-
melor eterne folositoare tuturor spre meditare și preoților
spre a predica, de Alfons M. Liguori, 1 volum de 440 pag. — fl. 80 cr.
3. „Duh mscălesc”, narațiune de Bolanden (45 pag.) . . . — fl. 10 cr.

— se recomandă mai ales preoților. —

Fondată la 1857.

Fondată la 1857.

Andrei Török,

■ fabrică de mașini agricole **SIBIU** fabrică de mașini agricole
recomandă pentru sezonul de treerat:

Mașină de îmblățit, construcție de nou îmbunătățită, de mână și pentru cai, învîrtitură ușoară și dura-
bilitate mare, stabil și portativ, cu și fără curățituri.

Trier patent pentru curățit și sortat, mers ușor și fără sgomot, curăță complet bucatele; apoi
trier sistem Backer și Clayton.

Scripețe de diferite mărimi, stabile și portative în diferite sisteme etc. etc.

Mori portative cu una, două sau mai multe roate pentru apă, vapor sau motor. Construcțiunea cea mai
valoroasă și lucrul cel mai solid. Serisori de recunoștință pentru morile vândute ce se află în lucrare îmi stau la dispoziție.

Singura agentură pentru Ardeal a renumitei fabrici de motoare de gaz

[12] 11—24

Langen & Wolf în Viena.

Locomobilul de benzin „Otto” este cel mai bun, mai ieftin și mai sigur motor pentru mașine.

Locomobilul de benzin „Otto” este cel mai bun și mai ieftin motor pentru mori. Costul acțiunei
motorului 3—3½ cr. per oră, cu putere de 8 cai. În Ardeal sunt deja multe mori cu motorul de benzin „Otto”.

Prețuri curente gratis și franco — Întrebărilor se răspunde prompt și cu plăcere.

Prețuri moderate.

Condiții avantajoase.